

כתר שם טוב

גליון שבועי בענין דרכי השנה ודביקות בדרך הבעש"ט הקדוש

שע"י חכמי ורבני ישיבת "כתר שם טוב" בראשות מו"ר הגה"צ רבי יהואל יהושע שיינפלד שליט"א | ירושלים - בית שמש - מודיעין עילית - ביתר |

גליון מה | פרשת וישב תשפ"ה

יחוד השרהובין

"רבינו הבעש"ט הק' אמר, כתיב 'צמאה לך נפשי כמה לך בשרי' פירש רש"י ז"ל לשון תאוה ואין לו דמיון. היינו שאפילו הבעל תאוה הגדול ביותר אין לו שום דמיון לדוד מלך ישראל בתאוותו לה".
אורחות חסן, פר' נצטס

בכמיהה אדירה להתכלל לגמרי בהשי"ת, למעלה מדרכי הטבע, בביטול ויהודי והכנעה מוחלטת, מתוך ידיעה שהטבע אינו כלום ואנו נמצאים בידיו של הבורא ית', והוא מעניק לנו כל רגע חיים ורחמים בטובו ית'.

עוד זאת מוסיפים אנו להאיר את האור העליון בתוך חלק המעשה, הנרמז בכלי וב'שמש' שבו מדליקין הנר [הרומז על הגוף ועל הדברים הגשמיים המשמשים לעבודה הרוחנית]. **מקדשים את הגוף, את האיברים ואת החושים, שיוכלו להתגבר על החומריות בתוקף גדול למעלה מדרך הטבע.**

החושים, כלי המעשה, הגוף הגשמי, גם הם מתחממים מהמדורה, והנפש צמאה ומשתוקקת לה'. כל מהותנו יקוד אש, כאותה שלהבת שאינה פוסקת מלכוסף ולהשתוקק כלפי מעלה, "לבי ובשרי ירננו לקל חיי".

ועתה נמצא כל קומתינו, המחשבה הרגש והמעשה, מוארת באור נשגב, האור הגנוז, שמאיר בנו ביטול ותוקף למעלה מדרך הטבע.⁷

ונפרט עתה ענין אחיזת השלהבת בשלושת החלקים: שמן פתילה כלי, שכנגד מחשבה דיבור מעשה:

המחשבה - השמן - מתחברת עם האבוקה האלוקית הדולקת, ונספגת עם אור אלוקי. **מחשבות של אמונה ודביקות ממלאות אותנו, והאש האלוקית מרוממת את המחשבה - 'עד שתכלה רגל מן השוק - שתכלה ממחשבותיך שהעולם מתנהג על פי הרגל הטבע' (כלשון ה'קדושת לוי') ונותנת בנו כח ועוז שנוכל לחיות ולחוש אור זה בחלק ה'מחשבה' גם לאחר ימי החנוכה באמונת אומן.**

לאחר מכן מאיר 'אור הגנוז' את חדרי לבבינו בקומת ה'מידות'. הרגש - הפתילה - לווהטת באש קודש, ורגשות הומים של אהבת ה' בוערים בקרבנו ומציפים את ליבנו פנימה ומכניסים בקרבינו **אהבה עצומה ונפלאה להשי"ת בכלות הנפש וצמאון עז, וכנזכר לעיל בשם האריז"ל על תיבות 'להדליק נר חנוכה' שהם ר"ת נח"ל, שהוא ר"ת 'נפשינו ח'כתה ל'הוי"ה'. נפשינו פורצת**

השלהבת יש בה כמה וכמה גוונים, שלושה מהם - שהם נגד **'מחשבה דיבור ומעשה'**, נאחזים באופן פנימי בתוך הכלי הפתילה והשמן [הרומזים על החושים והאיברים הגשמיים, המידות שבלב, והמחשבה שבמוח] ומבעירים ומאירים אותם בקדושה אלוקית השורה על המדליק, ועוד יש שתי דרגות נוספות מעליהם, המאירים באור נעלם באופן מקיף שאינו נתפס לעין.⁸

השלהבת הקדושה, שמבטאת את האור האלוקי, מתחילה להאחז ולדלוק בתוך שלושת החלקים שבאדם - **מחשבה רגש מעשה**, ושורפת ומכלית את כל החומריות שבה,⁹ ומעלה אותן כלפי מעלה, במקום שאין הטבע שולט שם כלל, כמו שהיה 'בימים ההם' בזמן מלחמת חשמונאי שהתגלה אור ה'יהוד' ומתוך כך נכנע הטבע ומתבטל לגמרי, כמו כן 'בזמן הזה', מאיר האור הנפלא - 'אור הגנוז' בתוך חדרי מוחינו ומקדשים אותו באמונה אלוקית עד שהטבע עצמו מודה שאין עוד מלבדו.

זה כשנזכה לשמש בתענוגים של חול שמרמו על השמש לשם מצוה, בהתכללות קליפת נגה בקדושה, ממנו יתדלקו כל השמונה נרות, בסוד המשכה מעולם המחשבה ומעלמא דחירות הנקרא בינה לכל ז' ימי הבנין, ומוזה בינה העולם בסוד 'עולם חסד יבנה' (תהלים פט, ג) ויהא השלהבת עולה מאליה וכל הברואים ישמשו אותנו בלתי שום סיבה ופעולה ויהיה 'בלע המות לנצח' (ישעיה כה, ח). וזהו שאמר הגמרא תמניא אינון שגורמים בהם דלא למיספד בהון ודלא להתענות בהון לעולם ועד, שיהיה בלע המות לנצח, וכל זה בכח השמש שמרמו לדברים המתרים אשר ממנו כעת משמשים בחול, מאתו ידליקו הנרות, ושיהיו כולם בקדושה בלתי הנאת עצמו כלל רק לשמו ית', רצונו לומר שנזכה להעלות ולקשר דברים המתרים בקדושה.

⁷ ואיתא בספ"ק בית אהרן (חנוכה) וז"ל: ינר חנוכה מצותה משתשקע החמה עד שתכלה רג"ל מן השוקי היינו שיש כח מצות נר חנוכה להאיר בתוך לבות בני ישראל עד שתכלה רגילות מן השוק, מה שהיה מורגל בתאוות רעות ומחשבות רעות ר"ל, יכול מצות נר חנוכה באורו לכלות כל הרעות מאתנו. עכ"ל.⁸

וראה מאיר עיני חכמים (שער ו' פ"ג) וז"ל: להתלהט ולהדליק

וממירו למתקא בצדיקים, או לפחות ע"י כליון לבושיה שהן מחשבה דיבור ומעשה והתהפכותן מחושך הקליפות לאור ה' אין סוף ב"ה המלוש ומיוחד במחשבה דיבור ומעשה תרי"ג מצות התורה בבינונים, כי ע"י התהפכות נפש הבהמית הבאה מקליפת נוגה מחשוכא לנהורא וכי נעשה בחי' העלאת מ"ן להמשיך אור השכינה היא בחינת גילוי אור אין סוף ב"ה על נפשו האלהית שבמוחין שבראשו.

⁹ ראה שפתי צדיק (חנוכה אות יח) וז"ל: מנהג העולם להדליק עם שמש, ובספר קדושת לוי יש כמה רמזים על הנרות ועל השמש, פשוט הרמז על הפנימיות ונפש רוח נשמה חיה, לכך בכל לילה מוסיף והולך להאיר כל דרגות החיות, והשמש רומז לגוף שהוא כמלוש לנשמה ומשמש לנשמה, ואף שהשמש לא נזכר בגמרא מכל מקום על ידי שמשמש אל הפנימיות זוכה לעלות גם כן, כן כל אדם עושה עניני עבודת הקודש תורה ותפילה וכמה מצות, צריך לייגע להכניס בלבו יקרת עבודת הקודש, שזהו עיקר חיותו ושיזכה לעשות נחת רוח בשמים, ומשא ומתן ואכילה ושתייה וכל דברים פשוטים יהיו טפל שבטפל. עכ"ל.⁸

וראה מאיר עיני חכמים (שער ה' פ"ג): ולזה צריכין נר אחד נוסף והוא הנקרא שמש וממנו מדליקין הנרות, לרמז על סוד

⁸ ואיתא בשער הכוונות (קבלת שבת דרוש א): והנה בנר יש ד' מיני שלהוביות כנגד ד' אותיות הויה כנזכר בספר הזוהר פ' בראשית בענין חכמתא דשלהוביא דגורא כו', והנה ב' גוונים הסמוכים ודבוקים עם הפתילה הם מושגות אל חוש העין ונראות, אבל ה' העליונות נסתרות מחוש העין ואין מהותם וענינם מושג.

⁹ האש שורפת ומכלה את השמן ואת הפתילה, ועל ידי זה היא יכולה לדלוק. והוא בא לרמז שכאשר האדם מתגבר על החכמה הגשמית ועל תאוותיו הגשמיות, הרי זה נותן 'חומר בעירה' אל האש האלוקית שתוכל להאיר ולבעור בקרבנו. וכמו שכתב בספר התיאור (פרק נג) וז"ל: וזה שאמר היונקא, דנהורא עילאה דאדליק על רישיה היא שכינתא אצטרין למשחא, פירוש, להתלבש בחכמה הנקראת 'שמן משחת קדש' כמו שכתוב בזהר ואינון עובדין טבין הן תרי"ג מצות הנמשכות מחמתו ית' כדי לאחוז אור השכינה בפתילה היא נפש החיונית שבגוף הנקראת 'פתילה' על דרך משל, כי כמו שבנר הגשמי האור מאיר על ידי כליון ושריפת הפתילה הנכהפת לאש, כך אור השכינה שורה על נפש האלהית על ידי כליון נפש הבהמית והתהפכותה מחשוכא לנהורא

חמש גוונים בשלהבת

כתב הרש"ש בנהר שלום (מ):
**"כונת הפתילה היא שעולה תקכ"ה
 שהוא מפתילה תלצ"ה, ד'
 שלהובים, הרי תקכ"ה".**

ופירשו בזה המקובלים, כי
 'פתילה' עולה תקכ"ה, וכן עולה
 תלצ"א, שהוא ר"ת של ארבע
 שלהוביות תכלת לבן צהוב [ירוק] אדום [כנגד:
 חסד גבורה תפארת ומלכות], וכאשר נצרף מנין
 תלצ"א עם ד' השלהובין, עולה תקכ"ה.

דהנה אור השלהבת יש בה חמש גוונים,^ה והם
 חמש בחינות של אור אלוקי [הנרמזות בארבע
 אותיות הוי"ה עם קוצו של יו"ד]^ד המאירות בתוך
 חמשת חלקי האדם - **נפש רוח נשמה חיה
 יחידה**.

וראה **תיקו"ז** (תיקון כ-כא נ.): נר איהי ה',
 חמש גוונים נהירין בה, ואינן חוור סומק ירוק
 ואוכס ותכלת [-נר הוא ה', חמשה גוונים מאירים
 בו, והם: לבן, אדום, ירוק, שחור ותכלת]. ע"כ.

והם נגד חמשת חלקי האדם: נפש רוח נשמה
 חיה יחידה. שלושה גוונים התחתונים נאחזים
 במחשבה דיבור ומעשה הנרמזים בשמן פתילה
 וכלי, ושני הגוונים העליונים והנעלמים מאירים
 מעליהם, והם העונג והדביקות וההתבטלות
 שמאיר על האדם בשעת קיום המצוה.

עוד יש התפרטות של כמה בחינות וזה סדרן:
א. 'חשמלי' כנגד 'מלכות' שהוא אש תכלת סביב
 הפתיל. **ב.** 'אש' כנגד 'חגית' נה"י שהוא אש
 חיורא. **ג.** 'נוגה סביב' כנגד 'בינה' שהוא נהורא
 סתימא מקיף חיורא. **ד.** 'זוהר' כנגד 'חכמה'
 שאינו נראה בעין. **ה.** 'חושך סתרו' כנגד אריך
 אנפין, שהוא שחור. **ו.** 'אש היסודי' כנגד 'עתיק'
 שהוא חומר הבעירה. והגחלת הוא סוד א"ק.

היו צדיקים שישבו במשך שעות ארוכות
 והביטו בשלהבת, ששם נעוץ סוד היחוד,
 וכדאיאת **בוזה"ק** (בראשית נא): **"מאן דבעי**

וזה צורתה, כאשר ה' בחינות דו"א הנרמזות ב'שלהבת', מאירות במלכות הנרמזת ב'נר':

קוץ	יחידה	חב"ד	שחור שאינו נראה	נכלל ומאוחד בשורש האש העליון
י	חיה	חסד	לבן	משתוקק לעלות למעלה
ה	נשמה	גבורה	אדום	מאיר את הסביבה
ו	רוח	תפארת	צהוב [ירוק]	מחמם את הסביבה
ה	נפש	מלכות	תכלת סביב הפתיל	נאחז בפתיל ומכלה החומריות שבה

**למנדע חכמתא דיחודא קדישא יסתכל
 בשלהובא** [-הרוצה לדעת סוד היחוד הקדוש
 יתבונן בשלהבת האש].^א

ועל כן יש להרחיב בחמשה שלהובין אלו שעל
 ידם אפשר להתעורר ביחודא שלים, כפי שנפרט
 אותם לאחדים, מלמטה למעלה.

א. ידמה **בנפשו** איך שלהבת האש האלוקית
 מתפשטת בכל איברי **גופו** ובכל חלקי נפשו
 וחושיו ויצריו הגשמיים, כמו האש בגוון **תכלת**
 הנאחזת בפתילה ומכלה ושורפת את הפסולת
 ואת השחרירות, וככל שמכלה ושורפת יותר את
 החומריות של תאוות הגשמיות ומחשבות הטבע
 כך יש בכוחה לבעור יותר^ב עד שתהא השלהבת
 האלוקית עולה מאליה עד שהבשר עצמו
 והחושים הגשמיים שבקרבו יבערו בתשוקת אש
 קודש להתכלל בבורא ית' על דרך הכתוב
 (תהילים סג, ב) 'צמאה לך **נפשי**, כמה לך **בשרי**',^ג
 ומתוך כך יבוא לקבל **עול מלכותו** ית' במסירות
 נפש ולהיות מוכן להפקיר גופו ולסבול כל
 יסורים שבעולם כדי לקיים רצונו ית' בשלימות.

וכמו כן מתגלה האור האלוקי העליון למטה
 מעשרה ונאחז בתוך **מציאות העולם הגשמי**
 ומאיר את כל הבריאה באור אלוקי להכיר שיאין
 עוד מלבדו, וכל המציאות הגשמית והחומריות
 מתבטלת אל המציאות האלוקית באחדות
 מוחלטת.

'ואין לנו רשות להשתמש בהם - אלא לראותם
 בלבד'. נרות החנוכה גיטנו לנו 'כדי לראותם',
 כדי לספוג אל תוכינו מאור קדושתם על ידי כח

הראיה, ובכך מקדשים את כל
 החושים ובפרט את חוש הראיה
 מכל פגם ועון, ומטהרים אותו מכל
 כתם ורובב.

ב. יתעורר **ברוחו** להתדבק
 בגוון **צהוב** שבשלהבת הפנימית
 שבנשמתו, המחממת את כל
 הסביבה בחמימות נעימה ויוקדת,
 לחמם את חדרי **לבו** וכל חלקי **מידותיו** ורגשותיו
 באמונה בוערת המתפשטת בכל הבריאה,
 להודות ולהכיר שיאין עוד מלבדו והקב"ה
 משגיח בפרטות **במידותיו** הקדושות על כל פרט
 ופרט בכל רגע ורגע, ובכך יוצא מהגבלת הטבע
 המושגות בשכל אנושי ומעורר השפעה ניסית
 למעלה בדרך הטבע בתוך צרותיו הרוחניות
 והגשמיות, והלב נרגע מכל הדאגות, ומתעורר
 בהתלהבות אלוקית, בדביקות והשתוקקות
 לעשות רצון קונו.

ומרוב האור האלוקי המחמם את חלקי לבו,
 מתמלאים חדרי הלב באמונה נלהבת, להתבטל
 להנהגתו ית' המשגיח ומנהיג במידותיו הק' כל
 פרט ופרט. ובכח חימום האש הבערת בקרבו
 תתבטל כל הקרירות באמונה שיש לו בלב,
 והסירות את לב האבן ונתתי לכם לב בוער כאש,
 ותישאר בקרב לבבו תשוקה עצומה והארה
 פנימית למשך כל השנה כולה.

ג. יעורר את כח **התבוננותו** להתדבק בגוון
האדום שבשלהבת, המאירה את כל חלקי
 מחשבתו ומוחו באור של **טובה וברכה**, להביט על
 הכל בעינים מאירות, באמונה **שהכל טוב מוחלט**,
 אין שום רע בעולם, אין מה לדאוג, אין מה
 להתעצב, כי הקב"ה מחדש עכשיו ברגע זה את
 כל הבריאה מתוך מטרה אחת - **רק כדי להטיב**
 לבריותיו בנועם אור עליון, שזהו הארת ה'אור
 הגנוז' הנקרא 'אור כי טוב', עד שמתמלא
 מחשבות של שמחה על הישועה שבוודאי תבוא,
 ומוותר על כל **מחשבותיו** ותכניותיו כי מרגיש
 'כגמול עלי אמוי המסור לגמרי **למחשבתו** ורצונו

לכן כפי מה שמבדר אדם מעשיו ושוּרף ומכלה תאוות
 הגשמיות. אז זוכה לאשא חוורא.

^א. ופירש רש"י 'לשון תאוה, ואין לו דמיון, וביאר הבעש"ט
 הק' שאהבה זו של איש ישראל להקב"ה אין לה שום דמיון,
 כלומר שום אדם אפילו הבעל תאוה הגדול ביותר אינו יכול
 לדמות לעצמו את גודל האהבה להקב"ה.

ראה בספר **אוצרות החן** (פר' נצבים): רבינו הבעש"ט הק'
 זי"ע אמר, כתיב (תהלים סג, ב) 'צמאה לך נפשי כמה לך
 בשרי' פירש רש"י ז"ל כמה לשון תאוה ואין לו דמיון. יש
 להבין אם אין לדבר דמיון, מנין לרש"י זאת. **ברם הפירוש**
הוא 'ואין לו דמיון' שאפילו הבעל תאוה הגדול ביותר
בתאוותו הגדולה ביותר אין לו שום דמיון לדוד מלך ישראל
בתאוותו לה'.

ואיתא **בבית אהרן** (ליקוטים מהרה"ק רבי אשר מסטאלין
 זי"ע): 'כמה לך בשרי' פירש רש"י 'לשון תאוה ואין לו דמיון.
 אין לתאוה זו דמיון.

^ב. ראה בספה"ק **דברי חיים** (זאת חנוכה) וז"ל: דהנה ידוע
שעיקר המצוה הוא בראיה, כמבואר בפירוש (פיוט הנרות
 הללו) 'אלא לראותם בלבד' וכי, **ולזה המצוה הוא בראיה**,
היינו לקדש הראיה שלא לילך אחרי ראות העין הגשמי, רק
מה שנראה בחכמת התורה הנקרא 'אור' (משלי ו, כג).

בא ראה, בשלהבת שעולה יש שני אורות. אחד אור לבן
 שמאיר, ואחד אור שנאחז בה שחור או תכלת. אותו אור לבן
 הוא למעלה ועולה בדרך ישר. ותחתיו אותו אור תכלת או
 שחור שהוא כסא לאותו לבן].

^ג. וכתב בספר **שיח שרפי קודש** (חנוכה אות ג) וז"ל: בשם
הח"י הרי"מ זי"ע, שאמר עם פעם אחת בחנוכה **שאותיות**
'נפש' נוטריקין נר פתילה ש'מן, וע"י שנתמעט הנר
פתילה שמן ע"י בא האור. כן אם אדם ממעט כל כחותיו
בעניני עוה"ז להש"ת כפי מה שנתמעט כחותיו בעניני
העוה"ז כן בא לו האור.

וראה בספה"ק **שפת אמת** (פר' תצוה, תרל"ז) וז"ל: **ידוע שיש**
בנר אור המאיר ואש השורפת. ובוה"ק נקרא אשא חוורא
המאיר על גבי אשא אוכמא השורפת כו'. ובאמת עיקר
 עבודת האדם הוא הברירה. שעל זה נשלח בעולם השפל לברר
 אלה המקומות החשכים. וע"י המצות נתקן העשייה. אמנם
 ע"י העבודה זוכין לתורה אור. והוא קדושת השבת הבא אחר
 עבודת ימי המעשה. וכשהמצות נעשין כראוי בדביקות
 בשורשן שהיא התורה. שמהתורה בא שורש המצות. אז שורה
 ברכה גם בעבודת הברירה ואינו בא לידי חסרון כלל. ומה
 שעולה על דעת האדם שמחסר עצמו ע"י המצות שהוא
 בהתחלה עבודה קשה. אמנם כשזוכה ע"י המצות לתורה אור
 יכול להיות הכל בניחא. כמ"ש שהת"ח נק' שבת גם בימות
 החול וכי. ואמת שתימך צריך להיות אשא אוכמא השורפת,

הנר הנ"ל רצונו לומר להמשיך תשוקתו הנפלאה במחשבתו
 שמכונה בשם 'הוי"ה אהי"ה' בסוד דעתיד אנא לאולדא, עד
 שמחמת תשוקתו ישתנו כל מדותיו בטבע ממש שהוא סוד
 'הוי"ה אלהים', שאלהים גימ' הטבע בלתי שום פחד משום
 מדה ותאוה רעה, לא כמו שהיה במעמד הקדוש שאמר (שמות
 כ, יט) 'ואל ידבר עמנו אלהים' והבן, ולהמשיך תשוקתו
 ההזקה עד כללות מעשיו שמכונה בסוד 'הוי"ה אדני"^א.
^ב. כמו שפירש רש"י (ברכות נב): 'הרבה מאורות יש באור' -
 שלהבת אדומה לבנה וירקרקת.

^א. וכתב בספר **ילקוט אורות רבותינו מאלכסנדר** (חנוכה):
 בעת הדלקת נר חנוכה אמר פעם מרן אדמו"ר בעל ישמח
 ישראל שמי שיש לו ריינע אויגען [עינים טהורות] זוכה
 לראות ששורה על כל נר חנוכה שם הוי"ה ב"ה.

^ב. וזה לשון זוה"ק: מאן דבעי למנדע חכמתא דיחודא
 קדישא. יסתכל בשלהובא וסלקא מגו גחלתא. או מגו בוצינא
 דדליק. דהא שלהובא לא סלקא אלא כד אתאחיד במלה גסה
 [-מי שרוצה לדעת חכמת היחוד הקדוש, יסתכל בשלהבת
 שעולה מתוך הגחלת או מתוך נר שדולק, שהרי השלהבת לא
 עולה אלא כשנאחזת בדבר גס].

תא חזי, בשלהובא וסלקא אית תרין נהורין. חד נהורא חוורא
 דנהיר, וחד נהורא דאתאחיד בה אוכמא או תכלא. ההוא
 נהורא חוורא איהו לעילא וסלקא באורח מישור. ותחתיה
 ההוא נהורא תכלא או אוכמא דאיהו כרסיא לההוא חוורא [-

של הקב"ה, בבחינת ירבות מחשבות בלב איש - ועצת ה' היא תקום'.

ד. ילהיב נשמתו העליונה המקפת מעל ראשו בדביקות בגוון הלבן המקיף מעל השלהבת, שאינה חפיצה כלום אלא כל תשוקתה רק להתעלות כלפי מעלה, להתדבק ולהתכלל ולהתבטל בשורש האש העליון, ובזה תתעורר חלק ה'חיה' שבנשמתו להתבטל לגמרי ממציאותה ולהתכלל בשורשה האלוקי בחיי החיים ית', בביטול, בתענוג, ובדביקות עילאית, מעל השגת השכל, מתוך אמונה שהקב"ה מחיה ומהווה בכל רגע את כל מציאות הבריאה ואת כל מציאות האדם, עד שאין לו שום מציאות בפני עצמו, כי הוא תלוי ועומד ברצונו ית' המהווה ומחדש ומחיה אותו בהתחדשות מוחלטת יש מאין בכל רגע ורגע.

ה. ידביק חלק ה'יחידה' שבנשמתו אל הגוון השחור שבשלהבת, שהוא גבוה מעל הגוון הלבן עד שאינו ניכר כלל, כי הוא בטל ומאוחד בשורש האש העליון ואינו מרגיש עצמו למציאות כלל, ואפילו אינו מרגיש שהוא מאוחד למעלה כי כבר כלול לגמרי בשורש האש העליון, וכן יתבטל על ידי נשמתו שהיא חלק אלוק ממעל מתוך הרגשת האחדות כמציאיות אחת עם הבורא ית', כי באמת הקב"ה 'אחד יחיד ומיוחד' ומצידו אין שום בריאה כלל, כולא קמיה כלא חשיב, ואפילו אין מי שיתבטל אליו, מחמת שהוא אין סוף, וכלפי אין סוף לא ניכר שום דבר כמציאיות.

ואפשר לדמות כאילו אנו כבר נמצאים בימות המשיח, שאז יתקיים 'ונשגב ה' לבדו ביום ההוא', ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר יחדיו כי פי ה' דיברי, כי בזמן הדלקת הנרות מתגלה אורו של משיח, בבחינת 'ערכתי נר למשיחי' אשר עליו נאמר (ישעיה סד, ג) 'עין לא ראתה אלקים זולתך' (עיי ברכות לד:) משום שהוא למעלה מההשגה לגמרי.

האור האלוקי מתגלה עד חיצוניות העשייה ממש

עוד יש להרחיב את הדברים בענין זה. דהנה יש כמה בחינות של דביקות, בהן מתדבק האדם עם קונו:

הבחינה הראשונה היא שהאדם יודע שהקב"ה ברא את העולם, ותופס את הקשר בינו ובין

הקב"ה על ידי הבריאה עצמה, ועל ידי העולמות וכל היקום אשר עליהם. הוא 'נברא', והקב"ה ה'בורא' שלו. ונמצא שהוא מתחבר אל כח העשייה בפועל של הקב"ה, שהיא הדרגה הנמוכה ביותר, בחינת 'נפש'. ולאחר שיודע שהקב"ה הוא אשר ברא את העולם, מיד מקבל עול מלכותו ית' לעשות כל אשר יצווה, ומתעורר להתחזק בבחינת עשייה בפועל, שהיא דרגת 'נפש'.

יש בחינה נוספת. לא רק שהקב"ה ברא את העולם, אלא יודע שהקב"ה גם מנהיג בפועל את הבריאה על ידי מידותיו הקדושות, חסד גבורה תפארת וכי', מתוך אהבה ושאר המידות העליונות. בכך הוא מתחבר אל מידות הנהגה של הקב"ה, הנקרא 'רוח'. ואז מתחיל להתעורר במצוות ה' לא רק בעשייה גשמית בלבד, אלא גם ברגשות הלב, לאהוב את השי"ת ולירא אותו, שהוא דרגת 'רוח'.

יש שלב גבוה יותר, שהאדם משיג שהקב"ה 'חושב' כל רגע על העולם, ומחשבה זו תמידית בלי הפסק, ואם יפסיק לחשוב רגע אחד, תיכף יתבטל כל העולם ויהפוך לאין ולאפס, וזהו בחינת 'נשמה', נשמת הבריאה, שרומז על הנהגה שמעל הטבע, ועל ידי זה מתעורר האדם להתבונן בגדלות ה' ובמחשבתו שאין לה קץ ואין לה סוף, שהיא עבודת ה'נשמה' שבמוח.

כל האמור לעיל, מדובר על אור אלוקי שנכנס ומתפשט באופן פנימי בתוך חלקי האדם 'נפש רוח נשמה' - 'מעשה רגש מחשבה', אך יש אור אלוקי שמקיף על האדם ואינו נכנס ומתיישב במוחו אצל בלבו ובמעשיו, אלא הוא השגה נעלית שהאדם משיג שהקב"ה נעלם וגבוה מכל רעיון ולית מחשבה תפיסא ביה כלל, שזהו בחינת 'חיה-יחידה', ומכך מגיע האדם לביטול והתכללות והתאחדות באורו ית"ש, שהיא דרגת 'חיה-יחידה'.

וכל חמשת הארות אלו - 'נפש רוח נשמה חיה יחידה' מתגלות בחנוכה, ומאירות בחמשת חלקי קומת האדם - 'מעשה רגש מחשבה ביטול ואחדות', ובכך מתעוררות באור אלוקי. אך לא זו בלבד, אלא מאיר ומתגלה בו הארה נוספת שהיא האור הגנוז' הטמיר ונעלם, הבוקע את כל המחיצות וחודר ומאיר בכל העולמות עד לדרגה החיצונית ביותר, שבדרך כלל אינה מאירה בכל

השנה. והכוונה בזה, שבחנוכה יכול האדם להסתכל גם על דרגת 'נפש' דהיינו הבריאה הגשמית שלפנינו, באופן אחר ממה שמביט עליה כל השנה. כי במשך כל השנה יש לאדם עליות וירידות בדרגות הדביקות בנוגע למעשיו, הרגשותיו ומחשבותיו, אבל בנוגע לעצם הבריאה הגשמית והחיצונית אין שום שינוי. הוא רואה לפניו תמיד עולם ומלואו, הוא רואה בריאה גשמית, הוא רואה את הטבע, הוא מכיר בהם ובכוחם ובתוקפם, הם שרירים וקיימים ואיש אינו יכול לפקפק בהם ולהכחיש את קיומם, אלא שיודע שיש להם 'בורא' שברא אותם.

ונמצא שהעליות וההארות נוגעות רק לחלק הפנימי שבתוך הבריאה, להכיר שיש בורא לבריאה ולהרגיש את כח הפועל בנפעל, אבל הבריאה החיצונית נשארת תמיד בקרירות, כדבר נפרד, וכמאמרם ז"ל (סוכה ה.) 'מעולם לא ירדה שכינה למטה מעשרה טפחים', והיינו שלא מתגלה הארה אלוקית בתוך 'רשות הרבים' שהיא הבריאה הגשמית והחיצונית אשר שם ממשלת הנפרדים הרבים, כי הקב"ה מנהיג את הבריאה באופן שיהא נראה כלפי חוץ כמציאיות נפרדת, ואילו יגלה הקב"ה את האור הגנוז בתוך הבריאה ממש לא יוכל העולם להתקיים כי הכל יתגלה כמציאיות אלוקית ולא יהא ניכר מציאות הבריאה.

אבל על ידי הדלקת נר חנוכה מאירים כל המאורות העליונים עד למטה מעשרה טפחים וגם ברשות הרבים, והיינו שהאור האלוקי יורד עד למטה ממש ומאיר בחיצוניות העולמות, עד שגם הבריאה הגשמית עצמה נתפסת בעיני האדם כדבר אלוקי, הטבע מתבטל, ויש כח להתרומם מעל הטבע ולהכחיש את כוחם, כי באמת הקב"ה 'עשה ועושה ויעשה לכל המעשים' והכל מתחדש יש מאין בכל רגע, אין דבר כזה ששמו 'טבע', והכל דמיון ואחיות עינים בלבד.

וכל זה מאיר ומתנוצץ על ידי 'אור הגנוז' - אור ניסי, שעל ידו מחדש הבורא ית' את עולמו בכל רגע, ואור זה יורד וממלא את כל חלל הבריאה, ומאיר את החשיכה ואת החיצוניות, כנרמז בנר חנוכה שמדליקין בלילה, בחוץ, ולמטה מעשרה טפחים.

[מתוך הספר "כתר המועדים" שי"ל השבוע בעה"י]

מצוה ולא ההנחה, כי אין אנו מעלין אותה ממקומה כלל, אלא שאנו ממשיכין לה אור למעלה אל מקומה לבד, היינו ההדלקה. ולכן אסור להשתמש לאורה, כי כדי להיות אור הקודש העליון יורד עד למטה, אשר שם מקומה במקום אשר מצוים שם החיצונים, ואנו חוששין שלא יתאחו באור העליון, ולכן אין להנות מן האור.

וראה בספיק"מ מאור עינים (פר' מקץ) וז"ל: ולכן נר חנוכה הוא למעלה מג' שלא תהא כארעא סמיכתא, ולמטה מעשרה, כי מעולם לא ירדה שכינה למטה מעשרה (סוכה ה.) רק שהשם חושב מחשבות בלבתי ידח ממנו נדח היה על ידי נס, שהשם כביכול מוריד למטה מעשרה ומתקרב אל האדם להשיבו ולהחזירו אליו. עכ"ל.

הוא רק עד עשרה טפחים, ומעשרה ולמעלה נקרא מקום פטור. אבל הרשות היחיד הוא מתהום ארעא ועד רום רקיע. ומה הוא רשות היחיד, השם הקדוש [הו"י"ה] גבוה עשרה ורחבו ארבעה, וזהו רשות היחיד. 'בפתח הסמוך לרשות הרבים' - להרחיק עצמו מרשות הרבים ולקשר עצמו לרשות היחיד. ולזה מקום הנחת נר חנוכה יותר משלשה טפחים מן הארץ ופחות מעשרה טפחים בכדי להוריד הקדושה למטה. והגם שמעולם לא ירדה שכינה למטה מעשרה, על זה מתרץ הגמרא במסכת סוכה אשחרבובי הוא דאשחרבובי כו'. כי על ידי עובדות ומעש"ט שלנו מתפשטת הקדושה של הקב"ה כביכול ב"ה וב"ש בכל העולם עד למטה.

עוד כתב שם: מצות נר חנוכה עד שתכלה רג"ל מן השוק. 'רגל' - הוא לשון רגילות. 'מן השוק' - שוק הוא רשות הרבים. כי יצה"ר וכת שלו נקראים רשות הרבים. ומה שהוא אל הקב"ה נקרא רשות היחיד, כי הקב"ה הוא יחיד. כדאיתא בפרי עץ חיים (חנוכה) וז"ל: לכן 'הדלקה עושה

^א. וכתב בספיק"מ זרע קודש (חנוכה, ליל ד) וז"ל: על דרך הו"יה (בראשית טז:) וז"ל: מאן דבעי למנדע חמכתא דחורא קדישא יסתכל בשלהובא כו' והנה זה היחוד הוא ארבע אותיות שם הו"יה, והפתילה, ואור חורא, ותיכלא, ונהורא סתים דאקיף ליה. והנה מאורות הקדושים אלו ע"י השתלשלות מאותיות הו"יה יש בנו ג"כ ה' כוחות אלו, כי נשמותינו חלק אלקי ממעל, וגופינו מקבל אור הנשמה, וידוע שיש נפש רוח נשמה, וכל זה מקבל הגוף, הרי הוא דוגמת הנר ממש, שהפתילה מקבלת להגוון שבנר. והעליון הוא נהורא המקיף ונהורא חורא, כן הנשמה היא למעלה מנפש רוח, ואינה מושגת כלל וכלל כמו אור עליון שבנר הני"ל שקראוהו בזוה"ק נהורא סתים, וכל אחד נעשה כסא לחבירו. נמצא שיש בכל אחד מישראל ג"כ ארבע אותיות הו"יה וכמו שכתוב (שמות כה, ח) 'ושכנתי בתוכם'.

^ב. ראה בספיק"מ בית אהרן (חנוכה) וז"ל: שרשות הרבים

שבירה ע"ד והחכמה תחיי את בעליה וכו' ומחיה אותה, אך א"כ יאמר אדם בלבו שהוא גדול מאוד ויבא לידי גיאנות וגדלות ולז"א רבבה כצמח וכו' ותבואי וכו' ואת ערום וערי" מי נתן לך הכח הזה אני אני הוא, וזה הכלל שצריך להתעורר למטה ההתלהבות דהיינו התענוג שלו ר"ל שיהיה לו תענוג ממש במה שעושה רצון הבורא ית' כדי שיבא לעולם התענוג.

(מגיד דבריו ליעקב, קד)

שאמר הרב הקדוש ר' זושא ז"ל אשר כל אדם צריך להיות תקיף נגד עצמו שלא ישמע פתויי היצר, ואחר כן יוכל להיות לו תקיפות נגד אחרים שלא יירא מהם, שהשי"ת יתן לו עוז ותעצומות נגדם, וזה שטענו השבטים ליוסף המלך אתה על עצמך שתרצה למלוך עלינו, אם תמשול ברוחך שתרצה להיות מושל גם עלינו.

(מי השילוח, וישב)

ויהי בעת לדתה והנה תאומים בבטנה', כי כאדמו"ר מוהר"י זצלה"ה מלובלין פירש הגמרא (פסחים ח:)' הנותן סלע לצדקה בשביל שיחיה בני הרי זה צדיק גמור', דהיינו שעובד השי"ת ועושה יחוד גמור, ואגב מבקש ג"כ שיחיה בניו, כי מגמתו וחפצו שיהיה טוב גם בזה העולם המעשה. וזה היה דרך יעקב אבינו ע"ה שאמר 'אעבדך שבע שנים', רומז לעולם המעשה (ע' זח"א קנג:; זח"ג שב.), הרי זה צדיק גמור, זה הוא צדיק גמור, אבל לא אותם שרצונם לעבוד השי"ת אפילו מתוך דוחק ח"ו, אותם אינם עדיין בשלימות, כי צריך שיהיה לאדם רצון שיעבוד את השי"ת מתוך הרחבה עכ"ד. ובהו נבוא לבאר הפסוק, כי התפילה של האדם רומז ללידה, כי מקודם התפילה האדם מכין עצמו מה שיבקש רחמים וישפוך שיחו עבור בני ישראל, ובעמדו בתפלה האותיות יוצאים מכת אל הפועל, ואח"כ בבואם אל עולם העליון נעשים בחינת עיבור, ואח"כ נתהווה לידה, וזה הוא עיקר הלידה שנולד כל טוב לישראל, ונשפע להם כל טוב סלה. וזה ויהי בעת לדתה, שרומז לתפילה, 'והנה תאומים בבטנה', בבטנה תאומים רומז לבחינת תפארת כלול מחו"ג ולזה רומז לתאומים (ע' שערי אורה ש"ה ספירה ו, ש"ז ספירה ד), דהיינו שתפלתך יהיה להמשיך כל טוב לישראל, ויהיה ישראל אשר בך אתפאר (ישעיה מט, ג), ויעבדו את השי"ת מתוך הרחבה ונחת ועושר אמן.

(אור לשמים, וישב)

נאמר בשם הרב האלקי הבעל שם טוב זצוקלה"ה. שאמר על פסוק (תהלים לב, ב) אשרי אדם לא יחשוב ה' לו עוון. פירוש אשרי אדם שהוא בדרגה הזו שכאשר לא יחשוב ה' במחשבתו על רגע. לו עוון יחשב. שחושב זאת לו לעוון גדול מה שלא חשב ה' ברגע הזו. כי אין הכל עומדים בזה רק אשרי לאדם זה שהוא במדרגה זו.

(באר מים חיים, בהעלותך)

כי מי שאינו מחשב בהשי"ת תמיד, אע"פ שמאמין בזה, אעפ"כ אינו באמת כן מצויר לפניו, כי תמיד מצויר העולם בלבו בלתי מחשבות השי"ת בלבו, אבל מי שאינו מחשב בעולם כלל, רק בכל מה שרואה מחשב בה' יתברך שהדבר הזה תלוי בו, ובחשק גדול, וכאשר אמרתי משל על זה, ממי שמסתכל על בגדי האשה היפים, מי שהוא דבוק בתאות נשים ח"ו אינו נותן לבו על ענין בגדי הרקמה והזהב, רק תכף לבו נופל על חמדת האשה שלובשת זה, ומי שאינו כן ולבו טהור מחמדה זו, מסתכל כפשוטו על הבגד, נמצא שניהם מסתכלים בדבר אחד וכל אחד מסתכל בדבר אחר, כן להבדיל באלפים בין הטומאה לטהרה בענין הקדושה, מי שחושק תמיד להשי"ת, כל מה שרואה בעולם רואה את השי"ת שכוחותיו מחיה את זה, כמש"כ 'ואתה מחיה את כולם', משא"כ מי שאינו חושק להשי"ת במחשבתו, אינו רואה כי אם הגשמי, אע"פ שאם יזכרוהו וישאלוהו יאמר שהשי"ת מחיה את הכל, אעפ"כ אין הוא דבוק בזה, והבן היטב מן המשל הזה הדומה מאד לנמשל.

(יושר דברי אמת, קונטרס ראשון אות יב)

בפסוק ויהי בבית אדוניו המצרי' ויהי שם בבית הסהר' ויהי בהיותו יהי, הוא בחינת השתוות, שלא קיבל שינוי מכל אלה המקומות, וכ"כ ויוסף היה במצרים', הוא יוסף הרועה הוא המלך ולא נשתנה, וזהו בחי' צדיק יסוד עולם, ולכן היה הוא המכין לגאולה, שזה עיקר נסיון הגלות שלא יקבל שינוי עי"ז, וכן צריך להיות איש ישראל לידע ולהאמין כי הכל בהשגחת הבורא ולא במקרה, וגם כשירד למצרים ולבית הסהר ידע שזהו שליחות הבורא ית' ובכל מקום שרצונו ית' לשלוח האדם צריך לעשות שליחותו ולעשות רצון המלך, ולפי שהיה גלוי לפניו ית"ש שלא יקבל שינוי נשתלח הוא ראשון למצרים להיות הכנה לכל בני ישראל.

(שפת אמת, וישב תרס"א)

ויקח אדני יוסף אותו ויתנהו אל בית הסוהר כו' (בראשית לט, כ) ויהי שם בבית הסוהר. לכאורה הוא מיותר. ונראה, דהנה כשהקדוש ברוך הוא שולח על אדם חס ושלום דבר לא טוב אזי לא יעשה שום פעולה גשמיות רק יבטח בה' ובוודאי יהפוך לו לטובה. וזה הוא המדה של נחום איש גם זו שהיה אומר תמיד גם זו לטובה. וזהו הרמז ויהי שם בבית הסוהר', אף על פי שהיה אפשר לו לעשות איזה פעולה שלא יהיה בבית הסוהר לא עשה שום פעולה כי בטוח היה בה' שבוודאי יהיה הכל לטובה.

(קדושת לוי, וישב)

צריך לכל אדם להיות לו אמונה גדולה לזה, שכל מה שהוא עושה איזה מצוה או לימוד תורה או תפילה יתעורר תענוג גדול למעלה, ולא יאמר בלבו איך אפשר שאני אעשה כביכול תענוגים למעלה ע"ז נאמר (משלי טז, כח) 'ונרגן מפריד אלוף' כי כביכול נקרא אמונה אמונת אומן, ובכל המצות יחשוב שיהיה תענוג גדול לעילא שיבא כל הדברים לעולם התענוג ששם לא היה

"אימתי קאתי מר – כשיעשו יחודים ועליות כמוך"

בשורה טובה לדורשי פנימיות

הננו להודיע לקהל יראי ה' וחושבי שמו
כי בשבוע הבא יצא לאור עולם בעזה"י הקונטרסים דלהלן

"כתר המועדים" הנוכה

"סדר השתלשלות" חלק א

"דרכי השגה ודביקות" חלק ב

הקונטרסים יישלחו אי"ה
למנויים החודשיים

הקונטרס להנוכה יהיה ניתן להשיג בעזה"י
בחנויות הספרים המובחרות

הרשמה למנויים חרשים
בעמדות נדרים פלוס או בטל 0585-763-03 שלווחה 6152
על שם "כתר שם טוב"
פרטים נוספים בטל: 0733574400 או K3574400@gmail.com

לשמיעת שיעורי מו"ר שליט"א במערכת "קול הלשון"

ארה"ק – 0732951429 ארה"ב – 16053136408 לונדון – 443305513021